

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Hodnocení krajské samosprávy

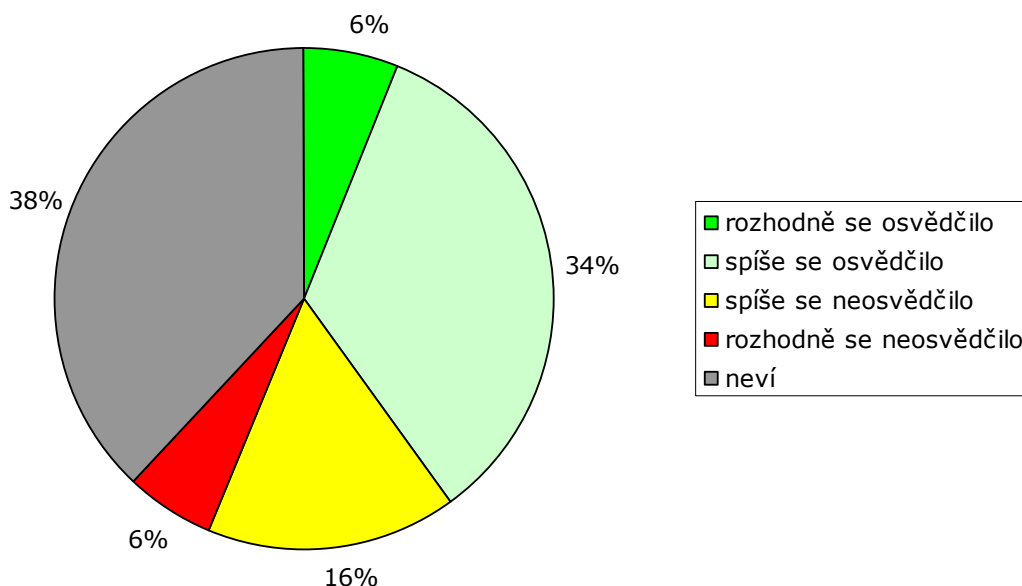
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2008, v08-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>1. 9. – 8. 9. 2008</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1066</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.22, PI.46a, PI.47, PI.48a</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>9. října 2008</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michal Veselský</i>

Ve svém zářijovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění věnovalo krajským volbám. Součástí pokládaných otázek bylo rovněž hodnocení fungování krajské samosprávy. Lidé byli dotázáni, nakolik jsou spokojeni se zavedením krajského zřízení a jak hodnotí působení krajské rady svého kraje. Dále se pak výzkum zajímal, jak úspěšně si krajská rada počíná ve vybraných oblastech veřejného života jako je školství, zdravotnictví, doprava nebo ochrana památek.

První otázka zjišťovala názory občanů na zřízení krajské samosprávy¹:

Graf 1: Zavedení samosprávných krajů

Z grafu 1 je zřejmé, že vztah občanů ke krajské samosprávě se stále utváří, jelikož více než třetina respondentů nebyla schopna zaujmout k existenci samosprávných krajů stanovisko. Krajská zastupitelstva mají za sebou teprve druhé funkční období a tak lze očekávat, že se názory lidí budou dále usazovat. Obecně však převažují pozitivní hodnocení nad negativními. Za přínosné považuje zřízení samostatných krajů 40 % dotázaných („rozhodně + spíše se osvědčilo“). Opačný názor má 22 % respondentů („rozhodně + spíše se neosvědčilo“).

Se zavedením samosprávných krajů jsou spokojeni zejména ti občané, kteří se v krajských volbách chystají volit ODS (74 %) a Stranu zelených² (65 %). Stoupenci ostatních stran jsou zdrženlivější: KDU-ČSL (44 %), ČSSD (43 %), KSČM (29 %). Mezi lidmi, kteří se ke krajským volbám nechystají, činí podíl kladných hodnocení 32 %, největší část této skupiny však nemá utvořený jasný názor (48 % „neví“). Respondenti, deklarující ochotu volit do krajských zastupitelstev, vybrali odpověď „neví“ méně často (23 %).

Podíl nespokojených („rozhodně + spíše se neosvědčilo“) je mezi příznivci stran následující: KSČM (46 %), ČSSD (27 %), KDU-ČSL (19 %), ODS (12 %), SZ (10 %). Na příkladu ODS je patrné, že do souhlasu či nesouhlasu se zřízením krajů se evidentně promítá, jaké měla strana, jíž se dotyčný chystá volit v nadcházejících volbách, možnosti ovlivňovat politiku kraje.

Podporu krajským zřízením dále ve větší míře vyslovují lidé s vyšším vzděláním (VŠ: 56 %) a dobrou životní úrovní (48 %).

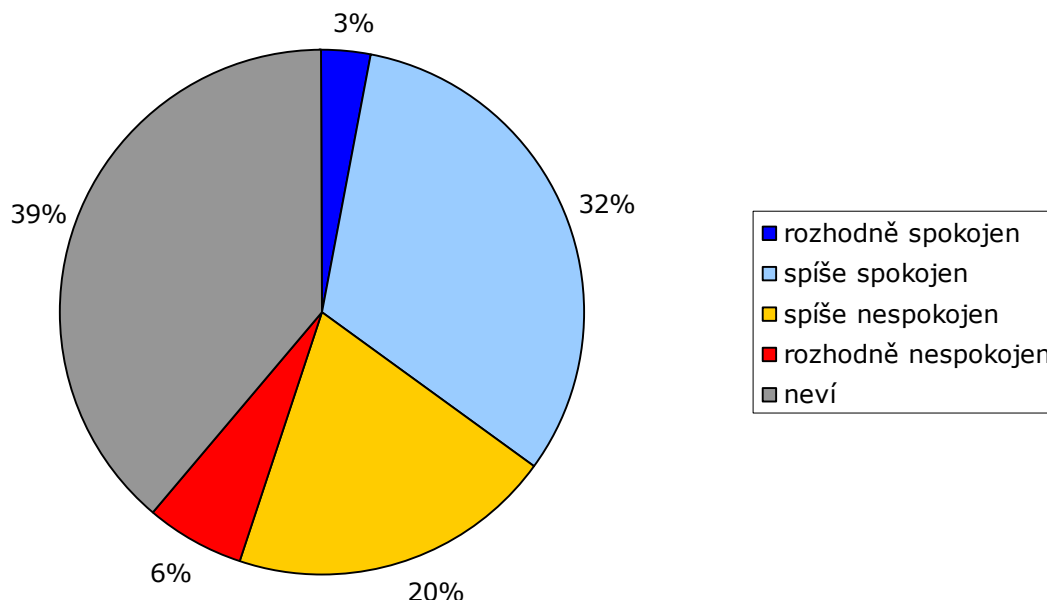
Odpovědi na tuto i následující otázky nejsou tříděny podle krajů, kvůli nízkému počtu respondentů v menších krajích.

¹ Znění otázky: „Jak se podle Vás osvědčilo krajské zřízení, tj. samosprávné kraje?“ Možnosti odpovědí: rozhodně se osvědčilo, spíše se osvědčilo, spíše se neosvědčilo, rozhodně se neosvědčilo, neví.

² Údaje za Stranu zelených a KDU-ČSL jsou z důvodu nízkého počtu příznivců v souboru pouze orientační.

Další z otázek vztahujících se k působnosti krajů se zajímala o hodnocení krajské rady³:

Graf 2: Spokojenost s Radou kraje

Pozn.: Bez pražských respondentů (N=946)

Stejně jako u předchozí otázky i v případě spokojenosti s krajskou radou nemá velká část veřejnosti zcela jasno. Hodnocení krajské rady, s jejíž činností je spokojeno 35 % občanů („rozhodně + spíše spokojen“), se do značné míry podřizuje politickým preferencím dotázaných. Mezi těmi, kteří se chystají v nadcházejících krajských volbách volit ODS je s vedením kraje spokojených 70 %. Příznivci ostatních stran jsou o poznání skeptičtější: SZ (55 %), KDU-ČSL (47 %), ČSSD (37 %), KSČM (24 %). Obdobně nízkou míru spokojenosti jako příznivci KSČM vykazují také ti, kteří se ke krajským volbám vůbec nechystají (26 %). Postoj nevoliců však není tolik vyhraněný, velká část z nich nemá na radu kraje utvořen názor (45 % „neví“), u příznivců KSČM (26 %).

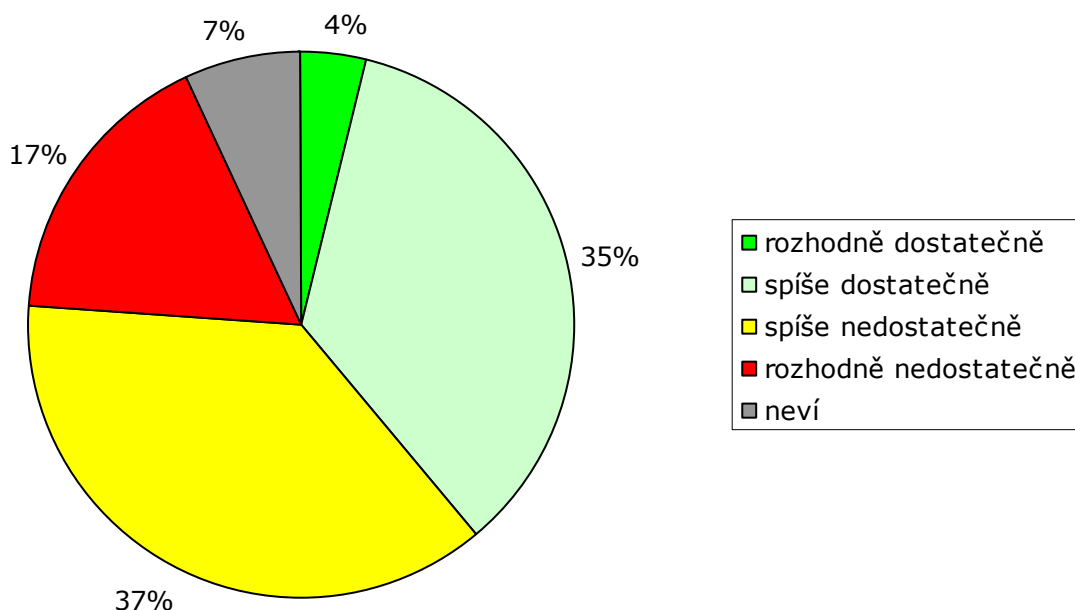
Podíl nespokojených („rozhodně + spíše nespokojen“) je mezi příznivci stran následující: KSČM (50 %), ČSSD (29 %), KDU-ČSL (17 %), ODS (10 %), SZ (10 %).

Shodně s předchozí otázkou jsou s vedením kraje spokojenější lidé s vyšším vzděláním (VŠ: 48 %), dobrou životní úrovní (46 %), ale také lidé mladšího středního věku (30-44 let: 44 %).

³ Znění otázky: „Jste spokojen nebo nespokojen s tím, jak si Rada vašeho kraje počínala v druhém volebním období?“ Možnosti odpovědí: rozhodně spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen, neví.

Výzkum také sledoval, nakolik jsou lidé informováni o dění v kraji:

Graf 3: Informovanost o dění v kraji⁴

Pozn.: Bez pražských respondentů (N=946)

S informovaností o krajských událostech, jsou spokojeni dvě pětiny respondentů. Skupina nespokojených čítá o něco více než polovinu dotázaných. Nerozhodní tvoří pouhých 7 procent. I zde hraje podstatnou roli politická orientace respondenta. Lidé, kteří plánují vhodit v půli října do volební urny hlas pro ODS si informovanost pochvalují o poznání více (72 %) než příznivci ostatních politických stran: SZ (58 %), ČSSD (39 %), KSČM (39 %), KDU-ČSL (36 %).

Podíl nespokojených („rozhodně + spíše nedostatečně informován“) je mezi příznivci stran následující: KSČM (57 %), ČSSD (57 %), KDU-ČSL (53 %), SZ (39 %), ODS (26 %).

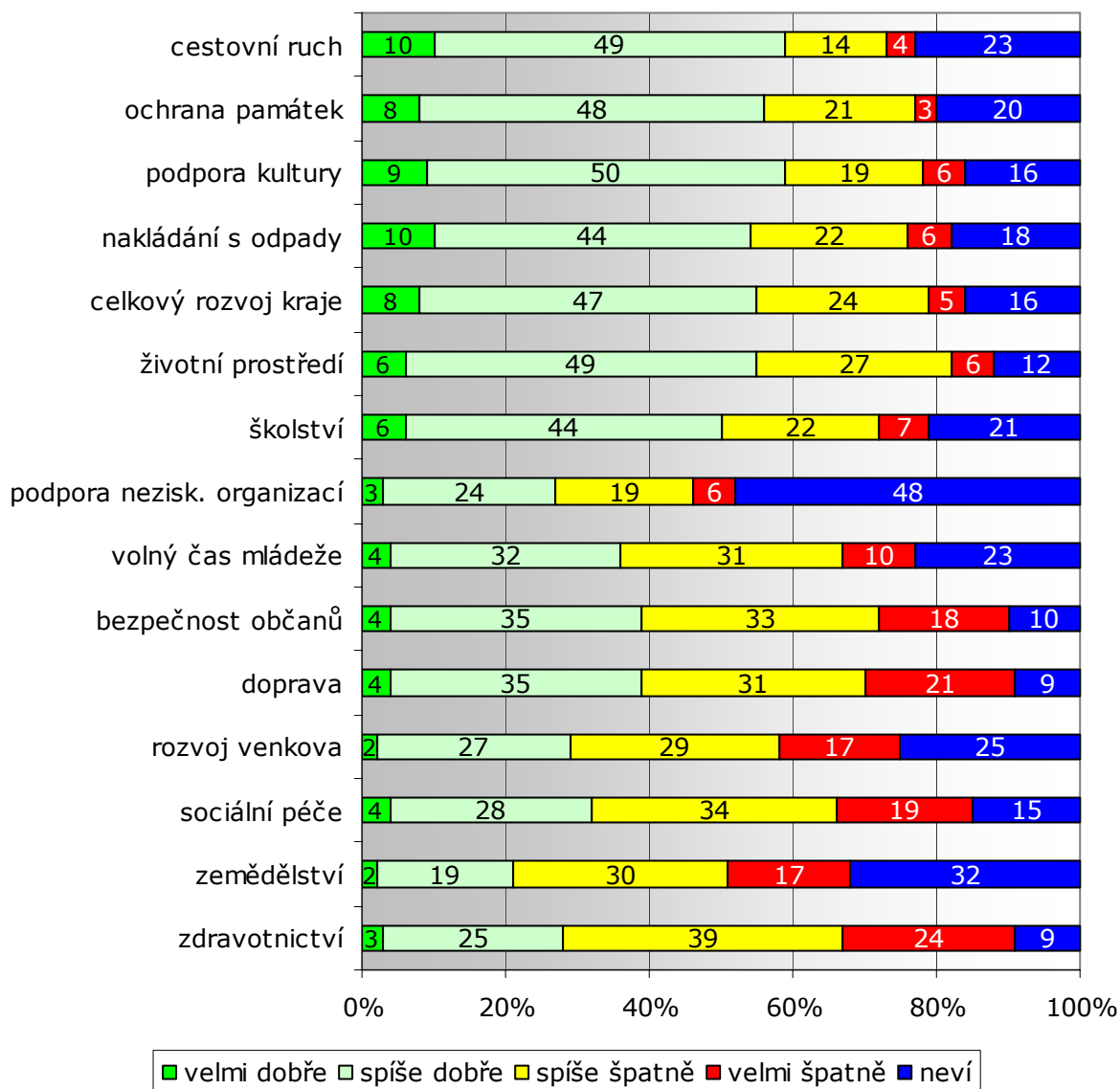
Do spokojenosti s informovaností promlouvá rovněž vzdělanost respondentů (VŠ: 54 % „rozhodně + spíše dostatečně informován“) a jejich životní úroveň (dobrá životní úroveň: 48 %).

Subjektivně vnímaná nedostatečná informovanost je pravděpodobně jedním z důvodů, proč někteří lidé nemají názor na existenci krajské samosprávy. Z těch, kteří zvolili na otázku, zda se osvědčilo krajské zřízení, odpověď „nevím“, se cítí být 65 % nedostatečně informováno („rozhodně + spíše nedostatečně“).

⁴ Znění otázky: „Jste dostatečně nebo nedostatečně informován o tom, co se ve vašem kraji děje?“
Možnosti odpovědí: rozhodně dostatečně, spíše dostatečně, spíše nedostatečně, rozhodně nedostatečně, neví.

Poslední okruh otázek se zajímal o hodnocení činnosti krajské samosprávy v konkrétních oblastech života v kraji:

Graf 4: Hodnocení činnosti krajské samosprávy (v %)⁵

Pozn.: Bez pražských respondentů (N=946)

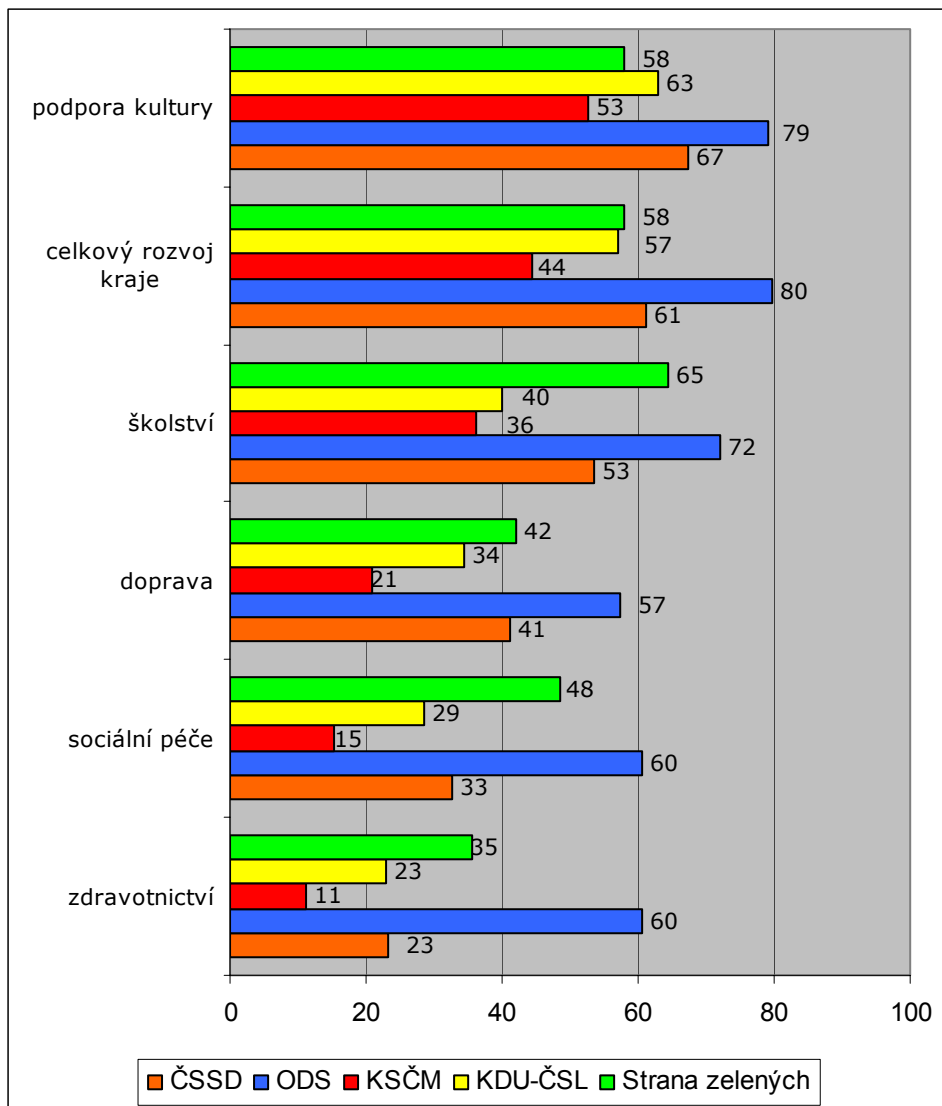
Do hodnocení se promítá relativně krátké časové období, po které krajské samosprávy fungují. Krajní varianty škály „velmi dobře“ a „velmi špatně“ jsou tak využívány jen omezeně. Nejlépe je hodnocen cestovní ruch (59 % „velmi + spíše dobře“), podpora kultury (59 %), ochrana památek (56 %), životní prostředí (55 %) a celkový rozvoj kraje (55 %).

Nespokojení převažují v oblasti zdravotnictví (63 % „velmi + spíše špatně“), sociální péče (53 %), dopravy (52 %) a bezpečnosti občanů (51 %). Největší obtíže lidé měli s posouzením vlivu krajských samospráv na neziskové organizace, kde téměř polovina dotázaných uvedla, že neví.

⁵ Znění otázky: „Řekněte, prosím, jak v rámci své působnosti vaše krajská samospráva podle Vás řeší následující problémy... a) ochrana památek, b) volný čas mládeže, c) podpora kultury,, d) podpora neziskových organizací, e) životní prostředí, f) bezpečnost občanů, g) zemědělství, h) zdravotnictví, i) sociální péče, j) školství, k) cestovní ruch, l) celkový rozvoj kraje, m) rozvoj venkova, n) doprava a dopravní obslužnost, k) nakládání s odpady.“

Stejně jako u předchozích otázek ovlivňuje hodnocení jednotlivých oblastí politická orientace respondenta. Podrobnosti přináší graf 5:

Graf 5: Spokojenost s vybranými oblastmi činnosti krajské samosprávy podle politických preferencí (hodnocení „velmi + spíše dobře“ v %)⁶

Činnost krajské samosprávy v jednotlivých oblastech hodnotí nejlépe příznivci ODS, naopak nejméně spokojeni jsou lidé chystající se v krajských volbách volit KSČM. Z grafu je dobře patrné, které oblasti veřejného života nejvíce rozdělují politickou scénu. Zatímco například v otázce kultury nepanují mezi příznivci velkých stran zásadní rozdíly, v případě sociálně citlivých témat, jako je zdravotnictví či sociální péče, jsou rozdíly mezi ODS a ČSSD výraznější.

⁶ Tříděno podle strany, kterou dotázaný hodlá volit do krajského zastupitelstva.